

Monumentnummer*: 468116

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 05 oktober 1993
Kadaster deel/nr 82786/17

Woonplaats* 's-Graveland
Gemeente* Wijdemeren
Provincie* Noord-Holland

Locatiennaam 's-Graveland
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* 's-Graveland
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2819

Omschrijving**

KOETSHUIS, PAARDESTAL ANNEX TUINMANSWONING. Rechthoekig ensemble van koetshuis, paardestal en tuinmanswoning, dat in verschillende bouwcampagnes tot stand is gekomen. De grondslag van het aan de noordzijde gelegen koetshuis, dat oorspronkelijk ook een tuinmanswoning herbergde, werd waarschijnlijk aan het einde van de 18e eeuw in opdracht van Hendrik Otto Arntzenius gebouwd. In een akte van arbitrage uit 1794 wordt een nieuw te maken schuur vermeld, die volgens deze akte ter plekke van het genoemde ensemble van koetshuis en woning was gelegen (zie Bijdragen Bronnenonderzoek Jagtlust, p. 6-9). Het aan de noordzijde gelegen ensemble van koetshuis (rechts) en voormalige woning (links) is opgetrokken in lichtgrijs geschilderde gepotdekselde delen op een rode bakstenen voeting. De venster- en deuromlijstingen zijn wit en de deuren zijn donkergroen geschilderd. Voor(noord-)gevel: aan de linker zijde de door een tuitgevel afgesloten voorgevel van de voormalige door een zadeldak met grijze ongeglazuurde pannen gedekte woning met beganegronds centraal een paneeldeur met 4-ruits bovenlicht (verticale roeden) met aan weerszijden een 18e-eeuws 20-ruits schuifvenster. Op de verdieping boven de deur een laadluik met 4-ruitsbovenlicht (verticale roeden). Op de bovendorpel van de deur de geschilderde tekst "In Den Gekentenden Draak", die dateert uit de tijd, dat Jkvr. H.M.A.F. Six in deze woning haar gelijknamig atelier had. Aan de linker gevel van de voormalige woning links twee 18e-eeuwse 20-ruits schuifvensters en rechts hiervan een 18e-eeuws 9-ruitsvenster. Het linker horizontale schouderstuk van de tuitgevel is door een bolvormig ornamentstuk bekroond. Oorspronkelijk werd het tuitstuk door een hardstenen wapenleeuw bekroond. Aan de rechterzijde gaat de tuitgevel over in de horizontale door een houten witgeschilderde balustrade met balustervormige spijlen afgesloten daklijst van het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

koetshuis. Deze balustrade wordt aan weerszijden door een halve houten pomegrate vaas in Lodewijk XVI-stijl bekroond. Centraal aan de voor(noord-)zijde van het koetshuis een dubbele houten laat 18e-eeuwse staldeur in Lodewijk XVI-stijl met paneelvakken met per deur aan de bovenzijde een oogvormig venster in een rechthoekig veld met in de hoeken een pyramidevormig reliëf. De dubbele deur wordt door een kroonlijst afgesloten en aan weerszijden door een grijs geschilderde pilaster met zwart geschilderde cannelures op hardstenen onderstuk geflankeerd. Aan de rechter gevel van het koetshuis een 18e-eeuws 20-ruitsschuifvenster.

De ornamentele omlijsting van de deuren van het koetshuis, alsmede de afsluiting van de gevel met kroonlijst en balustrade en ornamentstukken in Lodewijk XVI-stijl dateren vermoedelijk uit circa 1900; op een foto van het koetshuis uit het laatste kwart van de 19e eeuw (coll. Foto- en Tekeningenarchief RDMZ) is te zien, dat het koetshuis, dat nu met een plat dak is afgedekt, oorspronkelijk door een met pannen gedekt mansardedak werd overkapt. Op deze foto is de genoemde dubbele deur aangegeven. Wellicht is ook de tuitgevel van de voormalige tuinmanswoning het resultaat van een historiserende verbouwing geweest.

Aansluitend aan de zuidzijde van het koetshuis en de voormalige woning de omstreeks 1900 gebouwde stenen witgepleisterde paardestal met aan de zuidzijde de tuinmanswoning. Dit ensemble wordt overkapt door een met grijze ongeglazuurde pannen gedekt mansardedak. De westgevel van de paardestal vertoont centraal een toegangsdeur met 4-ruits bovenlicht, links een klein rechthoekig venster en rechts een 3-ruitsvenster. Boven laatstgenoemde venster een 9-ruits dakkapel, dat door een tympaan wordt bekroond. Rechts hiervan beganegronds de toegangsdeur naar de tuinmanswoning, waarboven een 8-ruits bovenlicht. De deur is van recente datum en voor de bescherming van ondergeschikte betekenis. Rechts van de deur een 4-ruits venster en aansluitend een klein venster met diefijzers.

De oostgevel van de paardestal vertoont aan de bovenzijde links en rechts een breed en plat 3-ruitsvenster. Links een 9-ruitsdeur met 3-ruitsbovenlicht naar de tuinmanswoning en rechts hiervan een 4-ruitsvenster met luiken.

In de zuidgevel van de tuinmanswoning vier 10-ruits schuifvensters met persiennes en op de verdieping op de venster-traveeën in het midden twee openslaande 4-ruitsvensters met platte 4-ruits bovenlichten. Vanaf de verdieping is deze gevel met geschilderde verticale delen beschoten. Inwendig: de paardestal vertoont haar oorspronkelijke indeling uit ca. 1900 met aan de zuid- en oostzijde drie enkele en twee dubbele boxen, door houten wanden van elkaar gescheiden, die aan de voorzijde door een ronde pijler met bolvormig bekroningsstuk worden beëindigd. De muurzijde van de boxen is met elkaar afwisselende witte en gele tegels bekleed.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument